

**ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ***
**THE ACADEMIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER
THE NAKHON RATCHASIMA PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA
OFFICE 4**

สุธิดา ภูมิเรศสุนทร

Suthida Phumretsunthon

วิทยาลัยนครราชสีมา

Nakhonratchasima College, Thailand

Corresponding Author's Email: sutida.dow40@gmail.com

วันที่รับบทความ : 5 พฤษภาคม 2568; วันแก้ไขบทความ 11 พฤษภาคม 2568; วันที่ตอบรับบทความ : 13 พฤษภาคม 2568

Received 5 May 2025; Revised 11 May 2025; Accepted 13 May 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน 3) ศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจำนวน 317 คน โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีค่าดัชนีความ

Citation:

* สุธิดา ภูมิเรศสุนทร. (2568). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4. วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 3(3), 610-626.

Suthida Phumretsunthon. (2025). The Academic Leadership Of School Administrators Under The Nakhon Ratchasima Primary Education Service Area Office 4. Modern Academic Development and Promotion Journal, 3(3), 610-626.;

DOI: <https://doi.org/10.>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

สอดคล้องระหว่าง 0.80 - 1.00 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.87 สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t และการทดสอบค่า F

ผลการวิจัย พบว่า

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับสูง

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน เมื่อทำการเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการพบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทั้งในภาพรวมและในแต่ละด้าน

3. แนวทางในการดำเนินงานวิชาการ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าแนวทางในการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 ประกอบด้วย 5 ด้านหลัก ได้แก่ การกำหนดพันธกิจ การจัดการหลักสูตร และการสอน การนิเทศการสอน การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้การสอน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ, ผู้บริหาร, วิชาการ

Abstract

The objectives of this research are as follows: To study the academic leadership of school administrators under the Nakhon Ratchasima Primary Education Service Area Office 4. To compare the academic leadership of school administrators under the Nakhon Ratchasima Primary Education Service Area Office 4, classified by position, educational level, and work experience. To explore the guidelines for developing the academic leadership of school administrators under the Nakhon Ratchasima Primary Education Service Area Office 4. The sample group for this study consists of 317 school administrators and teachers. The research tool used was a 5-point Likert scale questionnaire, with an Index of Item-Objective Congruence (IOC) ranging from 0.80 to 1.00,

and the reliability coefficient of the questionnaire was 0.87. The statistical methods used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test.

The research findings are as follows:

1 .The overall academic leadership of school administrators in the Nakhon Ratchasima Primary Education Service Area Office 4 was found to be at a high level.

2. When comparing opinions based on position, educational level, and work experience, there were no statistically significant differences either overall or in each area.

3 . Guidelines for academic management: The study shows that the academic management of school administrators under the Nakhon Ratchasima Primary Education Service Area Office 4 consists of five main areas: Setting missions and goals Curriculum and teaching management Teaching supervision Monitoring student progress Promoting a conducive teaching and learning environment.

Keywords: Leadership, Administrator, Academic

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาบุคคล สังคม และประเทศชาติ ซึ่งมีบทบาทในการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของมนุษย์ โดยช่วยให้บุคคลสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข การศึกษายังเป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพซึ่งสามารถช่วยให้ประเทศต่าง ๆ มีศักยภาพในการแข่งขันในระดับโลกท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในศตวรรษที่ 21 ดังนั้นการพัฒนาการศึกษาจึงมีความสำคัญยิ่งในทุกประเทศทั่วโลก เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงการรักษาอัตลักษณ์ของแต่ละประเทศในกระแสโลกาภิวัตน์ สำหรับประเทศไทย ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของคนไทยให้มีทักษะที่เหมาะสมกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยมุ่งหวังให้ประเทศ

ไทยสามารถก้าวข้ามจากการเป็นประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว นอกจากนี้ประเทศไทยยังได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2575) เพื่อมุ่งสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยมีเป้าหมายให้ประเทศไทยมีเศรษฐกิจที่เติบโตอย่างยั่งยืน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดแนวทางในการบริหารและจัดการศึกษาอย่างครอบคลุม โดยกระจายอำนาจการบริหารไปยังสถานศึกษาต่าง ๆ ซึ่งมุ่งเน้นให้สถานศึกษามีการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและส่งเสริมการเรียนรู้การสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด (จิตติมา วรณศรี, 2557) ในปัจจุบันคุณภาพของผู้เรียนด้านวิชาการยังไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ เนื่องจากยังมีข้อบกพร่องในด้านความรู้พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และการสื่อสาร ซึ่งสะท้อนผ่านผลการทดสอบ PISA และคะแนนการสอบ O-NET ที่ยังคงต่ำกว่ามาตรฐานระดับประเทศ (กนกอร สมปราชญ์, 2560)

จากการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 พบว่า ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ยังมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศทั้งในด้านการอ่านและการทดสอบอื่นๆ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4, 2567) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 เพื่อนำผลการศึกษามาปรับปรุงพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้ดีขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4

การทบทวนวรรณกรรม

Hallinger & Murphy (1985: 221-224) ได้กล่าวถึง ผู้บริหารสถานศึกษาหรือครูผู้สอนต้องมีความเป็นภาวะผู้นำทางวิชาการสูง จึงจะทำให้การบริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดพฤติกรรมควมมีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีหน้าที่ดังนี้การกำหนดภารกิจของโรงเรียน (Framing school goals) การจัดการด้านการเรียนการสอน (Managing the instructional program) การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน (Promote school climate)

Davis and Thomas (1989: 21) ได้กล่าวถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการ คือ บทบาทสำคัญต่อครูใหญ่ที่จะเน้นกิจกรรมในด้านการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานในห้องเรียนของครู

Dimmock and Walker (2005) ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการเพื่อดำเนินการให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน ผู้บริหารโรงเรียนเป็นตำแหน่งที่จะต้องส่งเสริมให้เกิดความร่วมมืออย่างมากจากครู ซึ่งจะช่วยเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียนด้วย

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในสถานศึกษาทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการการศึกษาในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความเป็นภาวะผู้นำทางวิชาการช่วยในการบริหารสถานศึกษาจึงจะสามารถนำคณะครูและบุคลากรไปสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการซึ่งจะส่งผลทำให้สถานศึกษาเข้าสู่ความมีคุณภาพและเป็นสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพสูงมากยิ่งขึ้น

Krug (1992) กล่าวถึง องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการมี 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. กำหนดพันธกิจ มีงานวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนชี้ให้เห็นว่าการมีเป้าหมายที่ชัดเจนแล้วจำเป็นจะต้องสื่อสารให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้าใจด้วย การทำกรอบเป้าหมาย วัตถุประสงค์และพันธกิจ ต้องไม่ตั้งเป้าที่สูงจนเกินไป เป็นไปตามสถานการณ์ในช่วงเวลานั้น หากดำเนินการโดยไม่มีพันธกิจที่ชัดเจนก็เหมือนการเดินทางอย่างไร้จุดหมาย

2. การจัดการหลักสูตรและการสอน การสอนจัดเป็นบริการเบื้องต้นของโรงเรียน ดังนั้นอย่างน้อยผู้บริหารสถานศึกษาควรต้องทราบถึงขอบข่ายรายวิชาที่เปิดสอนรวมถึงความรู้ ที่จำเป็นในการสอนอีกด้วย การมีพื้นความรู้ที่กว้างของผู้บริหารถือได้ว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารควรจะสามารถให้ข้อมูลและทิศทางแก่ครูเกี่ยวกับวิธีการสอน และผู้บริหารควรใส่ใจและส่งเสริมให้มีการพัฒนาหลักสูตรอย่างจริงจัง

3. การนิเทศการสอน ผู้บริหารมีบทบาทในการนิเทศ ให้ถือว่าเป็นวิธีในการพัฒนาครูอย่างจริงจัง ไม่ใช่การนิเทศตามสภาพปัญหา การประเมินการดำเนินงานเป็นการประเมินย้อนหลังแต่ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นการมองไปข้างหน้าจึงต้องใส่ใจเรื่องการนิเทศนี้ให้มากกว่าทำอะไรอยู่ ตอนนี้ไม่ใช่การมองสิ่งที่ทำไปแล้วที่ผ่านมา ผู้นำต้องให้โอกาสครูได้พัฒนาวิชาชีพทั้งในและนอก โรงเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาครูรายบุคคล ซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

4. การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน แม้ว่าตลาดที่รับเด็กเรียนจบจะเป็นการทดสอบสุดท้าย ผู้บริหารก็ควรตรวจสอบคุณภาพนักเรียน โดยความมีภาวะผู้นำทางวิชาการที่มี ประสิทธิภาพนั้น จะต้องมีความหลากหลายวิธีในการประเมินความก้าวหน้าและทำอย่างเป็นประจำ ผู้บริหาร นั้นมีความรู้ความสามารถในการทบทวนผลและใช้ผลในการช่วยเหลือครูนักเรียน และผู้ปกครองใน การพัฒนากลยุทธ์เพื่อปรับปรุงผลการเรียนของนักเรียน แม้ว่าผู้บริหารจะไม่สามารถตีความ การประเมินผลในโรงเรียนได้ทุกครั้ง แต่ควรจะระบุชัดเจนว่าคาดหวังให้มีการทดสอบตีความ และสนองตอบ กำกับติดตามกระบวนการทั้งหมด

5. การส่งเสริมบรรยากาศทางการเรียนการสอน เมื่อบรรยากาศโรงเรียนแสดงถึงคุณค่าของการจัดการเรียนรู้และส่งเสริมให้บรรลุผลสำเร็จ จึงทำให้ไม่เป็นการยากที่จะเรียนรู้ ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบการสร้างบรรยากาศทางการศึกษาในทุกกระดับ และบรรยากาศนี้จะช่วยดึง พลังของนักเรียนและครูออกมา โดยมีหลายวิธีที่จะทำให้เกิดได้ เช่น การจัดให้มีการปลอดภัยและ เป็นระเบียบ จัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนเป็นสำคัญและให้เข้าใจว่า สิ่งที่ดีที่สุด คือ การที่แต่ละคนทำส่วน ของตนอย่างดีที่สุด เพราะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความคาดหวังกับนักเรียนสูง

McEwan (1998: 125-130) กล่าวถึง องค์ประกอบในการปฏิบัติสู่ภาวะผู้นำทางวิชาการ ที่มีประสิทธิภาพ มี 7 ประการ ดังนี้

1. สร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ ดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ และดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการนั้น
2. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นบุคคลที่เป็นแหล่งข้อมูลทางวิชาการให้แก่ครูได้
3. สร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมของโรงเรียนที่มุ่งการเรียนรู้
4. สื่อสารสร้างความเข้าใจกับนักเรียนและครูเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ และพันธกิจ ของโรงเรียน

5. ตั้งความคาดหวังต่าง ๆ ไว้สูงสำหรับครูและผู้บริหารสถานศึกษาเอง
6. พัฒนาครูแกนนำ
7. พัฒนาและรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียน ครูและผู้ปกครองนักเรียน

สรุปผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของ Krug (1992:) มาใช้ในการกำหนดภาวะผู้นำทางวิชาการที่สำคัญมีทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดพันธกิจ 2) การจัดการหลักสูตรและการสอน 3) การนิเทศการสอน 4) การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และ 5) การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน ซึ่งถือว่าครอบคลุมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจากการศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้วิจัยได้สนใจแนวคิดของ Krug (1992) จึงนำมาใช้เป็นองค์ประกอบในด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมี 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การกำหนดพันธกิจ

Krug (1992: 53) ได้กล่าวถึง การกำหนดพันธกิจ มีงานวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิผล ของโรงเรียนชี้ให้เห็นว่าการมีเป้าหมายที่ชัดเจนแล้วจำเป็นจะต้องสื่อสารให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้าใจด้วย การทำกรอบเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และพันธกิจ ต้องไม่ตั้งเป้าที่สูงจนเกินไป เป็นไปตามสถานการณ์ในช่วงเวลานั้น หากดำเนินการโดยไม่มีพันธกิจที่ชัดเจนก็เหมือนการเดินทางอย่างไร้จุดหมาย ในขณะที่ Hallinger and Murphy (1985: 221-224) กล่าวถึง การกำหนดภารกิจ คือ การกำหนดภารกิจของโรงเรียนจากขอบเขตงานที่รับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการและการสร้างความเข้าใจในภารกิจดังกล่าวให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ จำแนกเป็น 2 ด้าน คือ 1) การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน จะต้องมีความชัดเจนที่งานมีส่วนในการกำหนดแสดงออก มาในรูปของพฤติกรรมที่วัดได้ง่ายต่อการนำไปสอน โดยเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและ 2) การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียนเป็นการสื่อสารที่ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีขึ้นเพื่อให้ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ได้รับทราบโดยทั่วกัน ในขณะเดียวกัน McEwan (1998: 125-130) กล่าวถึง การกำหนดภารกิจคือ การดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการและดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการนั้น และ Van and Kruger (2003: 247) กล่าวถึง การวางแผนกำหนดภารกิจ เป็นภาระงานของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การกำหนดพันธกิจ หมายถึง การกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ที่สอดคล้องกับงานวิชาการของโรงเรียน กำหนดกรอบเป้าหมายของ

โรงเรียนจากขอบเขตงานที่รับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ มีการกำหนดพันธกิจที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา มีเป้าหมายและจุดเน้นที่พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน กำหนดดัชนีชี้วัดและคุณภาพผลการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มสาระวิชาต่างๆ ตามหลักสูตรสถานศึกษามีการสื่อสารพันธกิจและขอบข่ายของงานวิชาการรวมถึงหลักสูตรสถานศึกษา ให้นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบโดยทั่วกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษากับประชากร กลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำนวน 1,817 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำนวน 317 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซีและ มอร์แกน (Krejcie, R. V. and Morgan, D. W., 1970) และได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาแนวทางในการภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 คือ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลงานดีเด่น จำนวน 7 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open ended)

2. แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 7 คน โดยเลือกคุณสมบัติเป็นผู้บริหารที่มีผลงานดีเด่น เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 เป็นแบบสอบถามสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การวิจัยในครั้งนี้เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1.1 ขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4

1.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมาไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

1.3 ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืนจำนวน 317 ชุด คิดเป็นร้อยละ

2. เครื่องมือที่ใช้แบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาแนวทางการภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 ผู้วิจัยออกหนังสือขออนุญาตการเก็บรวบรวมข้อมูลนัดหมายวันและเวลาสัมภาษณ์ ใช้เวลาสัมภาษณ์ประมาณ 10 - 15 นาที

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิจัยเพื่อศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

1.2 วิเคราะห์ทักษะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 ทั้งโดยภาพรวมรายด้านและรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ย (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับ เกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 จำแนกตาม ระดับการศึกษา โดยใช้ค่า t – test (Independent samples)

1.4 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 จำแนกตาม ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และ ประสบการณ์ทำงาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยใช้ F-test (One way ANOVA)

1.5 วิเคราะห์เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 โดยวิเคราะห์ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

1.1 ความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

1.2 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ความถี่ (Frequency)

2.2 ร้อยละ (Percentage)

2.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน ได้แก่ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

3.1 t- test แบบ Independent samples

3.2 F- test แบบ One way ANOVA

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. การประเมินภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่อยู่ภายใต้การดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 พบว่าโดยรวมแล้วอยู่ในระดับที่สูง โดยเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดการหลักสูตรและการสอน ตามด้วยการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน, การนิเทศการสอน, การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ การกำหนดพันธกิจ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยจำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน แสดงให้เห็นว่าโดยรวมและในแต่ละด้านไม่มีความแตกต่างกันมากนัก

3. แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่อยู่ภายใต้การดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ประกอบไปด้วย 5 ด้านหลัก ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดพันธกิจ ควรให้การสื่อสารเกี่ยวกับพันธกิจของหลักสูตรแก่

ผู้เรียนให้ชัดเจน 2) ด้านการจัดหลักสูตรและการสอน ควรมีการประเมินผลการใช้หลักสูตรทั้งก่อนและหลังการใช้งาน 3) ด้านการนิเทศการสอน ควรมีการวางแผนร่วมกับครูในการออกแบบเครื่องมือสำหรับการนิเทศ 4) ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน ควรสนับสนุนให้ครูใช้แบบรายงานพัฒนาการและคุณลักษณะที่คาดหวังจากนักเรียน และ 5) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน ควรจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนที่เพียงพอและทันสมัยสอดคล้องกับจำนวนผู้เรียน

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จากผลการศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 พบว่าโดยทั่วไปแล้ว ค่าเฉลี่ยของการประเมินในทุกด้านมีระดับสูง โดยลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจนถึงต่ำสุด ได้แก่ การจัดการหลักสูตรและการสอน, การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน, การนิเทศการสอน, การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน, และการกำหนดพันธกิจ

1.1 การจัดการหลักสูตรและการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เนื่องจากผู้บริหารมีวางแผนการจัดหลักสูตรที่ชัดเจนตามมาตรฐานการศึกษา มีการตั้งวัตถุประสงค์และตัวชี้วัดที่เหมาะสมกับหลักสูตรสถานศึกษา และมีการส่งเสริมการพัฒนาครูในการปรับปรุงหลักสูตรและการสอนให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของพัชรภรณ์ จันทพล (2559) ซึ่งเน้นความสำคัญของการบริหารหลักสูตรที่มีคุณภาพ

1.2 การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีเครื่องมือที่หลากหลายในการประเมินผลนักเรียน พร้อมทั้งส่งเสริมกิจกรรมที่ช่วยพัฒนานักเรียนให้สามารถเรียนรู้และพัฒนาความสามารถตามศักยภาพของตนเอง ซึ่งตรงกับแนวคิดของเสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ (2560) เกี่ยวกับการกำกับติดตามผลการเรียนของนักเรียน

1.3 การนิเทศการสอน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง เพราะผู้บริหารมีการร่วมมือกับครูในการออกแบบเครื่องมือการนิเทศ และสนับสนุนให้ครูปรับปรุงวิธีการสอนอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดการพัฒนาในการจัดการเรียนการสอน โดยสอดคล้องกับการนิเทศที่เน้นการพัฒนาและการประเมินผลตามแนวทางของเพ็ญภา พลัฒิม (2561)

1.4 การส่งเสริมบรรยากาศทางการเรียนการสอน ผู้บริหารมีการจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน พร้อมทั้งพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งมีการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีความปลอดภัยและเหมาะสมตามแนวทางของเพ็ญภา พลัฒิม (2561)

1.5 การกำหนดพันธกิจ พันธกิจที่มีความชัดเจนของผู้บริหารมีผลต่อการสื่อสารเป้าหมายและจุดมุ่งหมายทางการศึกษาภายในโรงเรียน โดยอ้างอิงแนวคิดของเสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ (2560) ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการมีพันธกิจที่สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนและชุมชน

2. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามตำแหน่งและประสบการณ์ทำงาน

2.1 ตามตำแหน่ง ผลการศึกษาพบว่าไม่พบความแตกต่างระหว่างตำแหน่งของผู้บริหารและครูผู้สอนในแง่ของภาวะผู้นำทางวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของเสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ (2560) ที่พบว่าไม่แตกต่างตามตำแหน่งในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

2.2 ตามระดับการศึกษา ผลการศึกษาไม่พบความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษาของผู้บริหารและครูผู้สอน เนื่องจากมีการพัฒนาและอบรมอย่างต่อเนื่อง ทำให้ความรู้และทัศนคติของครูและผู้บริหารมีความใกล้เคียงกัน ซึ่งตรงกับงานวิจัยของสมพร เทพสีดา (2560) ที่ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน

2.3 ตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ไม่มีความแตกต่างโดยรวม แต่บางด้านเช่น การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน ในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางมีความแตกต่างจากโรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งตรงกับผลการศึกษาในงานวิจัยของวิเชียร วรรณภากร (2560)

3. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ

3.1 การกำหนดพันธกิจการสื่อสารพันธกิจให้ชัดเจนแก่ครูและนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้เข้าใจและปฏิบัติตามในทิศทางเดียวกัน โดยการใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์และการประชุม

3.2 การจัดการหลักสูตรและการสอน การประเมินผลหลักสูตรและการสอนก่อนและหลังการใช้เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งให้ครูมีส่วนร่วมในการปรับปรุง

3.3 การนิเทศการสอนการออกแบบเครื่องมือการนิเทศที่หลากหลายและเที่ยงตรง เพื่อสนับสนุนการพัฒนาการสอนให้มีคุณภาพสูงขึ้น

3.4 การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน การใช้ข้อมูลจากการประเมินพัฒนาการของนักเรียนเพื่อหาแนวทางการพัฒนาผู้เรียนให้ดีขึ้น

3.5 การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน การสนับสนุนสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและเพียงพอ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ผลการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และแนวทางในการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) การกำหนดพันธกิจ 2) การจัดการหลักสูตรและการสอน 3) การนิเทศการสอน 4) การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และ 5) การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อให้บุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษา ได้มีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาให้มากขึ้นดังต่อไปนี้

1. การกำหนดพันธกิจ ควรวางแผนวัตถุประสงค์และตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับเนื้อหาในหลักสูตรสถานศึกษารวมทั้ง ส่งเสริมให้ความรู้ครูในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามีการประเมินหลักสูตรก่อนและหลังการนำไปใช้ อีกทั้งควรส่งเสริมให้ครูมีเทคนิคการสอนที่น่าสนใจสอดคล้องกับเนื้อหาของหลักสูตร เพื่อกระตุ้นในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2. การจัดการหลักสูตรและการสอน ควรมีการสร้างและส่งเสริมเครื่องมือการวัดและประเมินผลนักเรียนที่หลากหลายส่งเสริมให้ครูนำแบบรายงานพัฒนาการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมาใช้ในการแก้ปัญหา ส่งเสริม และ สนับสนุน กิจกรรมที่จะเกิดการพัฒนาตนเองของนักเรียนได้ตามศักยภาพ

3. การนิเทศการสอน ควรวางแผนการนิเทศการสอนและออกแบบเครื่องมือการนิเทศการสอน ตรวจสอบและให้คำแนะนำการทำแผนการจัดการเรียนรู้ของครูล่วงหน้าก่อนที่ครูจะนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จริง ผู้บริหารได้มีการบันทึกการนิเทศเพื่อประเมินผลการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน ให้คำแนะนำ สนับสนุน ช่วยเหลือครูในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนกระตุ้นให้ครูนำผลการนิเทศมาพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเองอย่างเต็มศักยภาพ

4. การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน ควรจัดสรรและพัฒนาแหล่งเรียนรู้สำหรับอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้สร้างแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ให้กับนักเรียน จัดหาสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอและมีความทันสมัยต่อจำนวนนักเรียนพัฒนา สิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนให้สวยงามเป็นระเบียบและมีความปลอดภัย พัฒนาสถานที่ ในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

5. การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอนควรกำหนดนโยบายที่วิสัยทัศน์และพันธกิจที่สอดคล้องกับงานวิชาการของโรงเรียน กำหนดกรอบ เป้าหมายของโรงเรียนจากขอบเขตงานที่รับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ กำหนดพันธกิจ ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา มีเป้าหมายและจุดเน้นที่พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สื่อสารพันธกิจและขอบข่ายงานวิชาการของโรงเรียนให้ครูและบุคลากรได้รับทราบสื่อสารพันธกิจของหลักสูตรสถานศึกษาให้ผู้ปกครอง นักเรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบโดยทั่ว

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4

3. ควรการศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นรายกรณีในสถานศึกษาที่ได้รับการคัดเลือกหรือได้รับการประกาศเกียรติคุณด้านต่าง ๆ เช่น โรงเรียนที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทาน โรงเรียนชั้นนำ โรงเรียนคุณภาพ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กนกอร สมปราษฎย์. (2560). *ภาวะผู้นำและภาวะผู้นำการเรียนรู้สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จิตติมา วรณศรี. (2557). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พัชราภรณ์ จันทพล. (2559). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอองครักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก*. ใน *งานนิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เพ็ญภา พลัฒิม. (2559). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2*. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- สมพร เทพสิดา. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3*. ใน *วิทยานิพนธ์ ค.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). *ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษ ที่สอง (พ.ศ. 2552-2561)*. กรุงเทพฯ: สกศ.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2560). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4. (2567). *ข้อมูลสารสนเทศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4*. เรียกใช้เมื่อ 31 ตุลาคม 2567 จาก <https://www.korat4.go.th>

เสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา. ใน *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยบูรพา*.

วิเชียร วรรณภากร. (2560). การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมืองจังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. ใน *ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา*.

Davis, K. I., and Thomas, P. I. (1989). *Human characteristic and school learning*. New York: McGraw Hill.

Dimmock, C., and Walker, A. (2005). *Educational leadership: Culture and diversity*. Gateshead: Athenaeum Press.

Krug, R.E. (1992). *Leadership and performance beyond expectations*. New York: Free Press.

Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). "Determining sample size for research activities". *Educational and psychological measurement*, 30(3), 607-610

Hallinger. & Murphy. (1985). Assessing the Instructional Management Behavior of Principal. *The Elementary School Journal*, 86(2), 221-224.

McEwan, E.K. (1998). *Seven step to Effective Instructional Leadership*. Thousand Oaks :Corwin Press.